



Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristöministeriön ajankohtaiskatsaus

30.11.2018 Ympäristöviranhaltijoiden
neuvottelupäivä,
Kouvola, järj. Kaakkois-Suomen ELY
Hallitussihteeri Tia Laine-Ylijoki-Laakso/YM

Esityksen sisältö

- Uusi ilmoitusmenettely ympäristönsuojelulakiin
- Yhden luukun lainsäädäntöhanke
- Ympäristönsuojelulain ja vesilain sähköisen käsittelyn edistäminen



Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristönsuojelulain uusi ilmoitusmenettely

Uudistuksen tavoitteet ja reunaehdot

- Tavoitteena nopeampi ja sujuvampi kuin lupamenettely, silti osa viranomaisten ennakkovalvontaa
- Eläinsuojille sujuvoittamista myös normiohjauksella
- Riittävä ympäristönsuojelun taso ja asianosaisten vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksien turvaaminen

Yleisen ilmoitusmenettelyn päälinjat

- Lakiin uusi **ennakkovalvonnallinen** menettely (10 a luku) ja uusi liite 4 ilmoituksenvaraisista toiminnoista
- Toiminta aloitettavissa määräajan kuluttua ilmoituksesta
- Menettelyn sujuvuutta suhteessa lupamenettelyyn tulossa lisäksi mm. täydennysten rajoittamisesta ja tietyissä tapauksissa kevyemmästä menettelystä 96 §:n tapaan
- Ilmoituksen käsittelevän viranomaisen laadittava viranomaispäätös, jota noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta

Yleisen ilmoitusmenettelyn päälinjat

- Päätöksestä luvankaltainen pysyvyyssuoja
- Viranomaisen ja haitankärsijöiden puuttumismahdollisuudet rikkeisiin tai laiminlyönteihin kuten luvassa, sanktioinnista omat säännökset
- Valmisteilla olevaan ympäristönsuojeluasetuksen muutokseen tulossa säännöksiä kevyemmästä päätösrakenteesta ja ilmoituksen liittämistä päätöksen osaksi
- Lisäksi ilmoitusmenettelyä varten valmisteilla toimialakohtaisia lomakkeita ja ohjeita

Ilmoitusmenettelyn erikoispiirteet ja sujuvoittamisen työkaluista

- Ilmoitus toiminnasta olisi tehtävä vähintään 120 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista
- Menettelyä sujuvoitaisi:
 - mahdollisuus täydentää ilmoitusta pääsääntöisesti vain kerran
 - toimialakohtainen asetus (eläinsuojat)
 - kevyempi päätös rakenne ja ilmoituksen liittäminen päätöksen osaksi
- Ilmoituksenvaraisen toiminnan luvanvaraisuudesta säädetään erikseen (29 a §) sis. esim. pohjavesi- ja YVA-perusteet (dia 9)

Soveltamisalaan siirtyvät toiminnot

- Yhteensä n. 4000 kpl
- Eläinsuojat, kuntaviranomaisen ratkaistavaksi
 - Kaikki kunnan nykyisin luvittamat n. 3100
 - AVI:n nykyisin luvittamista n. 650
- Muita (n. 250-300):
 - Eräät elintarvike- ja rehuteollisuuden toiminnot
 - Eräät erilliset kemikaalivarastot (osa AVI:lle, osa kunnille)
 - Ulkona sijaitsevat vähäiset ampumaradat (max. 10 000 laukausta/v, ei haulikkoammunta rataa)
 - Pienimuotoinen koneellinen kullankaivuu (AVI ratkaisisi)
 - Sahalaitokset
 - Varikot (yli 50 linja-/kuorma-auton tai työkoneen varikko)
 - Kiinteät eläintarhat ja huvipuistot

Ilmoitusmenettelyn soveltamisala; eläinsuojat

- **Eläinsuojat:** (ei turkistarhat, eikä direktiivikokoluokka)
 - väh. 50 ja alle 300 lypsylehmälle (väh. 540 ja alle 3240 ey),
 - väh. 100 ja alle 500 lihanaudalle (väh. 570 ja alle 2850 ey) ,
 - väh. 130 ja alle 600 emolehmälle (väh. 559 ja alle 2580 ey)
 - väh. 60 hevoselle/ponille ja eläinyksikkömäärä (eym) alle 3000
 - väh. 250 uuhelle/vuohelle ja eym alle 3000
 - väh. 100 ja alle 750 täysikasvuiselle emakolle
 - väh. 250 alle 2000 lihasialle
 - väh. 4000 ja alle 40 000 munituskanalle
 - väh. 10 000 ja alle 40 000 broilerille
 - ”sekatilat” joiden yhteen laskettu eläinyksikkömäärä on väh. 250 ja alle 3000 eläinyksikkökertoimilla laskettuna (eikä ole suoraan ilmoituksenvarainen yllä olevien tuotantoeläinten eläinmäärän perusteella)

Toimivaltainen viranomaisen ilmoitusmenettelyssä

- Pääsääntöisesti **kunnan ympäristönsuojeluviranomainen**: ratkaisee ilmoitukset kaikista ilmoitusmenettelyyn siirtyvistä eläinsuojista, myös ilmoitusmenettelyyn siirtyvistä sahalaitoksista sekä kaikista muistakin ilmoitusmenettelyyn siirtyvistä toiminnoista **PAITSI**
 - Koneellisesta kullankaivuusta,
 - Isoimmista kemikaalivarastoista
 - Ilmoituksenvaraisista toiminnoista, jos kyse sotilaskäytöstä
- jotka **valtion ympäristölupaviranomainen** ratkaisee
- **Valvontavastuu** uusien ilmoituksenvaraisten toimintojen osalta 189 §:n mukaisesti voimaantulosta ja voimaan jäävien ilmoituksenvaraisiksi muuttuvien ympäristölupien osalta siirtymäsäännöksellä 1.1.2020->

Ilmoituksenvaraisen toiminnan luvanvaraisuus

- Toiminta on osa direktiivilaitoksen toimintaa (29 a § 1 kohta)
- Toiminnasta saattaa aiheutua 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus (29 a §:n 2 kohta)
- Toiminta on luvanvaraista 28 §:n perusteella (29 a §:n 3 kohta)
- Toimintaan sovelletaan arviointimenettelyä YVA-lain 3 §:n 2 momentin perusteella (29 a §:n 4 kohta)
- Toimivalta 2 ja 3 kohdissa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ja 1 ja 4 kohdissa valtion ympäristölupaviranomaisella

Ilmoituspäätös

- Valituskelpoinen viranomaispäätös, valitusoikeus kuten luvasta
- Toiminta aloitettavissa määräajan kuluttua ilmoituksesta, mutta päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta
- Päätökseen sisällytettävät määräykset; soveltuvin osin 52 §:n mukaisesti ja seuranta- ja tarkkailumääräykset 62 §:n mukaisesti
- Puuttumismahdollisuudet ilmoituspäätökseen kuten lupaan.
- Ilmoituspäätöksen rikkomistapauksissa sanktiointi YSL:n 225 §:n ja RL:n 48 luvun 3 §:n mukaisesti.

Toimialakohtainen asetus vain eläinsuojille, mukaan lukien sijainninhjaus

- Työryhmä valmistellut toimialakohtaisen asetuksen eläinsuojille
- Säädetään keskeisimmistä eläinsuojien ympäristönsuojeluvaatimuksista, jotka nyt ratkaistaan ympäristölupamääräyksissä
- Eläinsuojien sijainninhjaus tapahtuisi asetuksen liitteeksi valmistellun eläinlajittaisen vähimmäisetäisyystaulukon avulla
- Sovellettaisiin uusiin eläinsuojarakennuksiin ja laajennusosiin
- Vähimmäisetäisyyksiä vähentävinä tekijöinä huomioidaan tietyt lannan varastointijärjestelmät ja lannan varastointitilojen kattamistekniikat

Eläinsuoja-asetuksesta

- Asetus sisältää säännöksiä koskien:
 - Haju- ja ilmapäästöjä
 - Lannan hyödyntämistä
 - Jätevesien käsittelyä
 - Jätteiden ja kuolleiden eläinten käsittelyä
 - Toiminnan seuranta ja raportointia
- Säännökset koskevat sellaisia toimialan ympäristönsuojelun erityiskysymyksiä, joista ei ole säädetty muualla lainsäädännössä
- Asetus lausunnoilla kesä-elokuu 2018, nyt jatkovalmistelussa

Eläinsuoja-asetus; lausuntokierros ja jatkovalmistelu

- +80 lausuntoa
- Kritiikkiä erityisesti koskien saavutettavaa sujuvoittamishyötyä ja sitovien eläinsuojien sijoittamisen vähimmäisetäisyyksien vaikutuksista toiminnassa olevien eläinsuojien laajentamisedellytyksiin
- Jatkovalmistelussa haetaan vielä erityisesti ratkaisumallia, jossa sijainninhjauksessa saavutettaisiin normiohjauksen tuoma sujuvoittamishyöty sekä laajentavien eläinsuojien nykyisenkaltaiset laajentamisedellytykset haitankärsijöiden oikeusturva huomioiden

YSL/YSA muutosten ja eläinsuoja Vna:n aikataulu

- HE:n eduskuntakäsittely syys-marraskuu 2018, eduskunnan vastausta odotetaan marraskuun aikana
- YSA lausuntokierros oli syksyllä 2018, nyt laintarkastuksessa
- Syksyllä valmisteltu lomakkeita, ohjeistusta ja koulutussuunnitelmaa
- **Säädösten voimaantulotavoite: Tammi/Helmikuu 2019**
- Luvitettujen **valvonnan siirtyminen** siirtymäsäännöksellä **1.1.2020**, samoin tiettyjen Puolustusvoimien kemikaalivarastojen siirtyminen ilmoitusmenettelyyn



Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

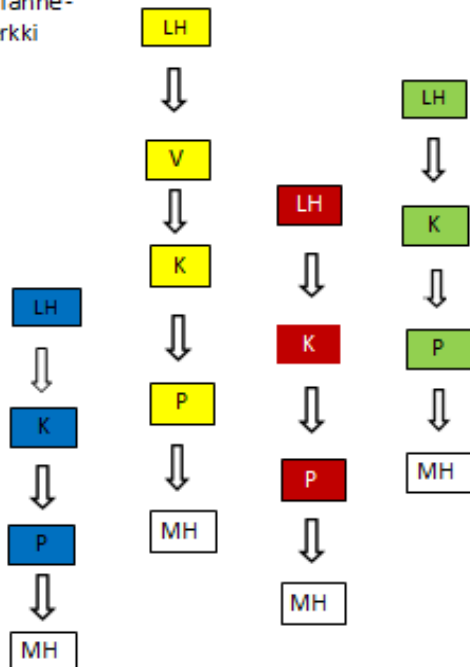
Ympäristöllisten menettelyjen yhteensovittaminen hyödyntäen yhden luukun toimintamallia

Esityksen tavoitteet

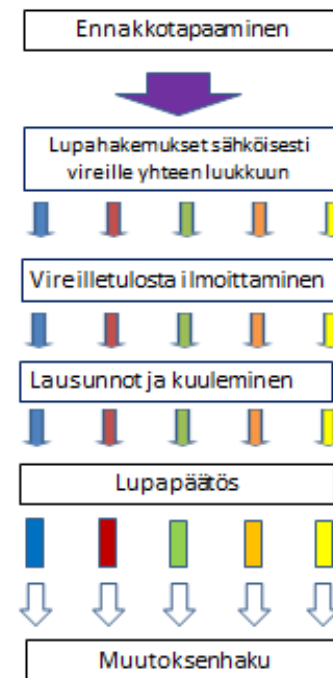
- Tavoitteena on sujuvoittaa, yhdenmukaistaa ja nopeuttaa päätöksentekoa
- Ehdotus parantaa hankkeiden vaatimien lupamenettelyjen kokonaisuuden hallintaa ja lisää ennakoitavuutta
- Hyödyllinen kaikille osapuolille; hakijalle, haitankärsijöille viranomaiselle
- Uudistuksen hyötyjä ei voitaisi saavuttaa pelkästään sähköisiä järjestelmiä kehittämällä ilman yhteensovittavien menettelyjen lainsäädäntöä

Menettelyllinen uudistus - Uusi laki eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta

Nykytilanne-
esimerkki



Yhden luukun
malli



Mitä lupia yhteensovitetetaan?

Yhteensovittettavat luvat sekä kunnallisia että valtiollisia lupia

Hanke edellyttää yhtä seuraavista ”pääluvista”:

- Ympäristölupa,
- Vesilain mukainen lupa, tai
- Maa-aineslupa

Ja lisäksi haetaan jotain seuraavista:

- Luonnonsuojelulain laji- ja luontotyyppisuojelua koskevaa poikkeamislupaa
- kaivoslain mukaista malminetsintälupaa, kaivoslupaa tai kullanhuuhdontalupaa
- Kemikaaliturvallisuuslain mukaisia lupia
- Maankäyttö- ja rakennuslain mukaista rakennuslupaa, toimenpidelupaa, maisematyölupaa tai rakennuksen purkamislupaa

Mitä lupaviranomaisia yhteensovittaminen koskee?

- Valtion lupa- ja valvontavirasto LUOVA
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
- Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
- Kunnan rakennuslupaviranomainen

Mikä taho yhteensovittaa?

- LUOVA yhteensovittaa, jos hanke edellyttää sen lupaa YSL:n tai VL:n nojalla
- Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jos hanke edellyttää sen lupaa YSL:n tai MAL:n nojalla
- Viranomaisten toimivalta lupahakemusten käsittelyyn ja päätösten antamiseen säilyisi ennallaan

Lupamenettelyn vaiheet ja niiden yhteensovittaminen

1. Ennakkoneuvottelut -> hanke vireille

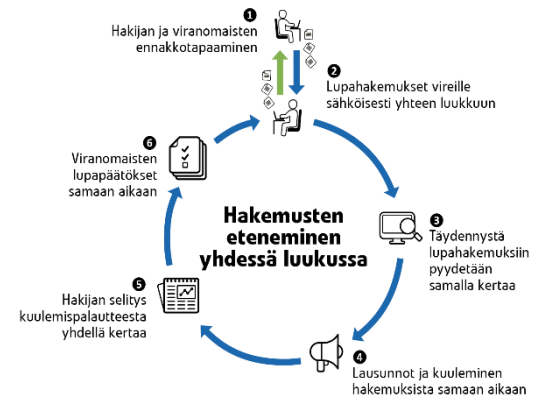
2. Lupahakemuksen täydentämisvaihe - Täydennystä lupahakemuksiin pyydetään samalla kertaa

3. Asianosaisten, yleisön ja muiden viranomaisten kuulemisvaihe - Yksi yhteinen kuulutus, muistutukset ja mielipiteet yhdellä kertaa, viranomaislausunnot yhdellä kertaa

4. Hakijalle varataan tilaisuus antaa selitys saadusta kuulemispalautteesta – Hakijan vastine yhdellä kertaa

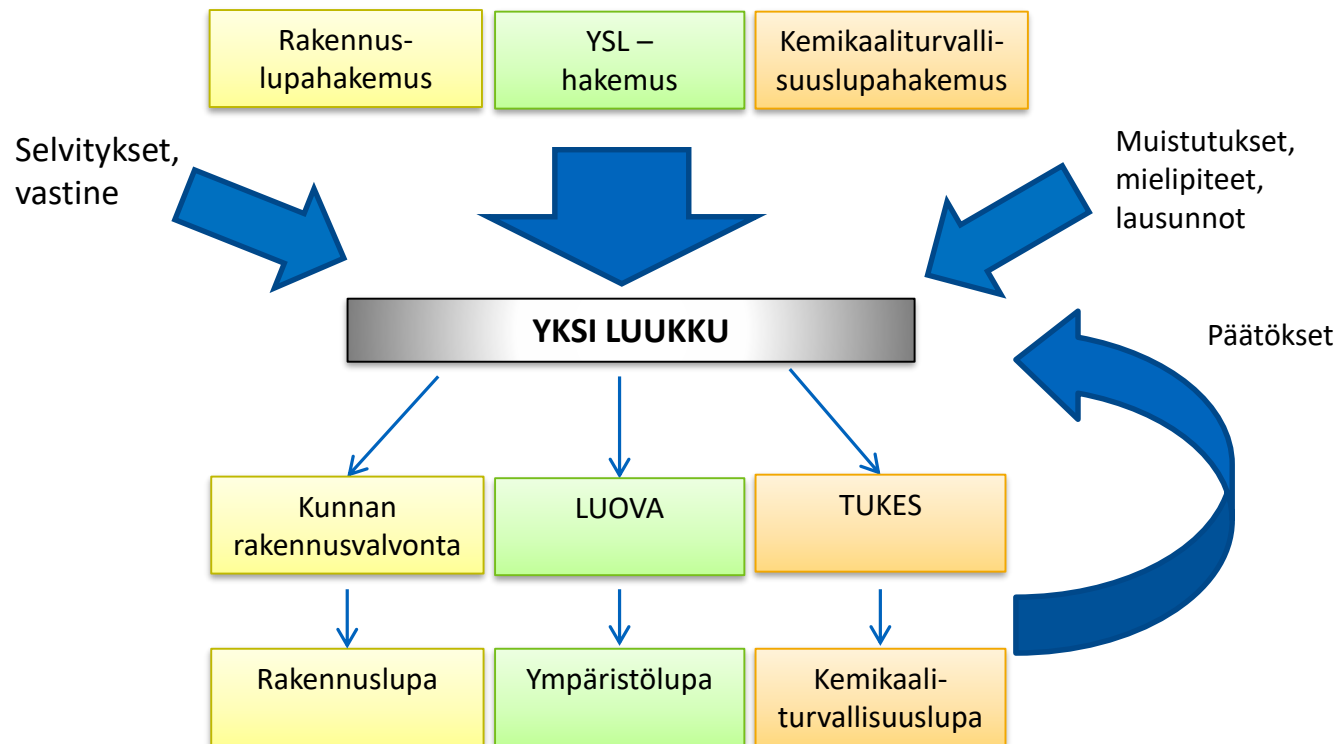
5. Lupapäätöksen antaminen ja siitä tiedottaminen – Lupapäätökset annetaan samanaikaisesti

Yhteensovittamiseen liittyisi kiinteästi hakijan neuvonta



Esimerkki asioinnista ja menettelyjen yhteensovituksesta yhden luukun periaatteella

Ennakkotapaaminen hakijan ja viranomaisten kesken hankkeen lupa- ja selvitystarpeista



Muita erityispiirteitä

- Hakijalla päätösvalta, sovelletaanko yhteensovittamista ja missä lupa-asioissa (myös erillismenettelyt säilyvät edelleen vaihtoehtona)
- Hakijan pyynnöstä yhteensovittaminen voidaan myös keskeyttää
- Viranomaisten yhteistyössä varmistettava, että eri päätösten lupamääräykset ovat yhteensopivia
- Yhteensovittamisen aiheuttamista viranomaiskustannuksista voidaan periä maksu

Muita erityispiirteitä

- Sähköinen asiointi pohjautuu valtion ja kuntien nykyisille sähköisen asioinnin ratkaisuille, jotka kootaan tarpeen mukaan yhteen Luvat ja valvonta –kärkihankkeessa rakennettavassa, eri asiointipalveluita yhdistävässä palvelukerroksessa. Hakijan olisi toimitettava lupahakemukset viranomaisille sähköisesti
- Sähköinen asiointijärjestelmä helpottaisi viranomaisten toimintamahdollisuuksia ja keskinäistä yhteistyötä sekä tekisi yhteistyöstä joustavan hakijan sekä viranomaisten välillä

YVA- ja lupamenettelyjen yhteensovittaminen

- Säädetään nykyistä selkeämmin YVA:n erilaiset toteuttamistavat (5 §):
 - Erillinen YVA-lain mukainen menettely
 - YVA kaavoituksen yhteydessä
 - YVAN kuulemisten järjestäminen muun menettelyn yhteydessä
- YVAN ja luvan selvitystarpeiden yhteensovitus ja samojen selvitysten hyödyntäminen eri menettelyissä
- Arviointiselostuksen ja perustellun päätelmän liittäminen lupahakemukseen viimeistään ennen päätöksentekoa (25 §)

Arviointiselostuksesta ja lupahakemuksesta kuulemisen yhdistäminen

- Arviointiselostuksesta ja LUOVAssa käsiteltävästä ympäristölupahakemuksesta kuuleminen yhdessä (YVA-laki 22 a §)
 - Hankkeella ei ole sijainnin, laajuuden tai teknisten ominaisuuksien kannalta toteuttamiskelpoista vaihtoehtoa
- Hakijan aloite yhdistämisestä, viranomaiset sopivat (5 § 4 mom.)
- Lupaviranomainen hoitaa kuulemisen (22 a §)
 - Kuulemisaika vähintään 45 päivää, enintään 60 päivää
- Jos perusteltua päätelmää tarpeen ajantasaistaa, kuulemiset olisi hanketyypistä riippumatta aina mahdollista yhdistää LUOVAssa (27 §)

Hankkeen aikataulu

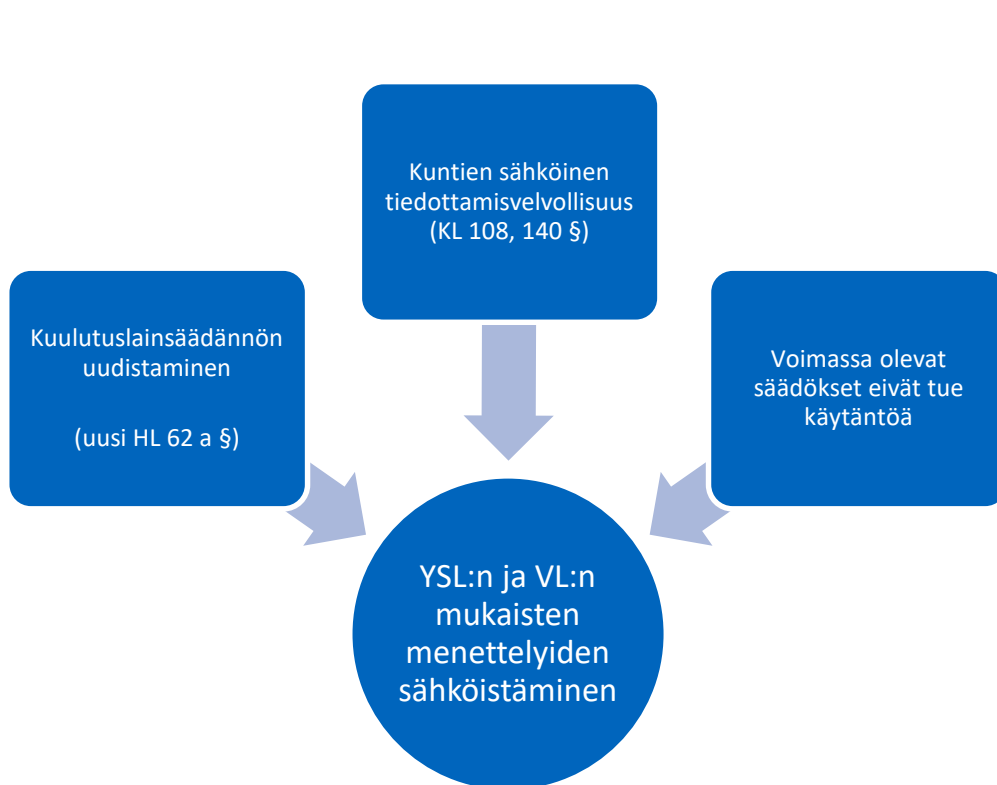
- Laajapohjaisessa työryhmässä valmisteltu HE-luonnos luovutettiin ympäristöministeriölle 31.1.2018 -> esitys lausunnolla 6.2.-20.3.2018
- HE-luonnos arvioitiin Kuthanekissa 11.9.2018, erillisneuvottelut 21.9.2018
- Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto 27.9.2018
<https://vnk.fi/arviointineuvosto>
- Oikeuskanslerin viraston ennakkotarkastus ennen esittelyä EK:lle
- HE eduskunnalle 29.11.2018
- HE:llä on riippuvuussuhde seuraaviin hallituksen esityksiin:
 - HE 14/2018 vp, (LUOVAa koskeva laki)
 - OM:n kuulutuslain kumoamista koskeva HE
 - YM:n HE YSL:n ja VL:n menettelyjen sähköistämisestä
- **Lakien voimaantulo: tavoitteena 1.1.2021**



Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

YSL:n ja VL:n muutokset sähköisen käsittelyn edistämiseksi

Mitä ja miksi uudistetaan?



- Yhteistyö YM ja OM
- Digitaalisuus pääsäännöksi koko lupamenettelyssä
- Paperinen asiointi vain poikkeuksin

HE 239/2018 Oikeusministeriön valmistelusta

➤ Hallintolain muutos

- Yleistiedoksiantoja koskevan yleisen sääntelyn ajantasaistaminen (62 §)
 - Luovutaan Virallisen lehden ensisijaisuudesta
 - Nojaututaan vahvemmin viranomaisten verkkosivuihin
 - Täydentävät julkaisutavat ja VI:n käyttö poikkeuksellisissa tilanteissa
- Uudet pykälät julkisesta kuulutuksesta ja tietosuojasta tietojen julkaisemisen yhteydessä (62 a ja 62 b §:t)
 - Viranomaisten verkkosivut
 - Säännöksiä nähtävilläpitoajasta
 - Säännöksiä tiedoksisaamisesta
 - Täydentävät julkaisutavat ja VI:n käyttö poikkeuksellisissa tilanteissa

➤ Julkisista kuulutuksista annetun lain kumoaminen

HE Ympäristönsuojelulain ja VL:n muutoksiksi; sähköisen käsittelyn edistäminen

- Sähköisen käsittelyn ensisijaisuus
 - Asiakirjat viranomaiselle ensisijassa sähköisesti
- Julkinen kuulutus HL:n muuttuvien säännösten mukaisesti
 - Kuulutus ja ympäristölupaa koskevat hakemusasiakirjat tiedoksi viranomaisen verkkosivuilla (väh. 30 pv)
 - Tietyt poikkeukset, esim. suuret kartta-asiakirjat
 - Viranomaiselle enemmän harkintavaltaa sanomalehti - tiedottamiseen
- Viranomaisten ja kuntien ylläpitämistä ilmoitustauluista luopuminen
- Päätökset tiedoksi julkipanomenettelyn sijaan sähköisesti, kuulutus ja päätös nähtävillä vähintään valitusajan
 - Harkinnanvaraisesti sanomalehdessä tiedottaminen
- Uusi YSL 85 a § Ympäristölupa-asioita koskeva tietopalvelu

Sähköiseen asiointiin liittyvät esitykset ja niiden aikataulu

- HE 239/2018 Hallintolain muutos ja julkisista kuulutuksista annetun lain kumoaminen
 - Voimaantulon tavoite 1.1.2020
- HE 268/2018 Ympäristönsuojelulain ja vesilain muuttaminen
 - HE annettu VN istunnossa 29.11.2018
 - Voimaantulon tavoite 1.1.2020
- YLP HE 269/2018
 - Annettu 29.11.2018
 - Voimaantulon tavoite 1.1.2021



Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kiitos ja antoisaa jatkoa neuvottelupäiville!

tia.laine-yljoki@ym.fi
p. 0295 250150